

GYÓGYPEDAGÓGIA BA KÉPZÉS

Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány

ZÁRÓVIZSGA TÉTELSOR

a képzésüket 2018/2019. tanévben vagy azután megkezdett hallgatók részére

1.) A gyógypedagógia fogalmi rendszere

Kulcsszavak: WHO, sérülés, fogyatékoság, akadályozottság fogalma, diagnosztikai folyamat, nevelési szakaszok, nevelési szabályzók, nevelési eljárások

Illyés S. (2000). A magyar gyógypedagógia hagyományai és alapfogalmai. In Gyógypedagógiai alapismeretek (pp. 15-38.). Budapest: ELTE BGGYFK.

Mesterházi Zs. (szerk.) (2000). Gyógypedagógiai Lexikon. Budapest: ELTE GYFK. Szócikkek: általános gyógypedagógia (pp. 58-59.), fogyatékos személyek (p. 83.), fogyatékoság (pp. 83-84), gyógypedagógia (pp. 86-88.).

Mesterházi Zs. (2004a). A gyógypedagógiai folyamatról. In Gordosné Szabó A. (szerk.), Gyógyító pedagógia. Nevelés és terápia (pp. 19-40.). Budapest: Medicina Könyvkiadó Rt.

2.) A tanulásban akadályozott népesség meghatározása, a fogalmak értelmezése a szakterületen

Kulcsszavak: tanulási korlátok, tanulási akadályozottság, enyhe értelmi fogyatékoság, okok, intellektuális képességzavar (értelmi fogyatékoság) - meghatározás, etiológia, epidemiológiai adatok, tünettann és diagnosztika, differenciáldiagnosztika, komorbiditás, prognózis, terápia

Balázs Judit – Miklósi Mónika (2015): A gyermek- és ifjúkor pszichés zavarainak tankönyve. Semmelweis Kiadó, Budapest. p. 36-40.

Fejes J. B., & Szenczi B. (2010). Tanulási korlátok a magyar és az amerikai szakirodalomban. *Gyógypedagógiai Szemle*, (4.), 273–287. http://publicatio.bibl.u-szeged.hu/8894/1/Fejes_Szenczi_2010_Tan.kor.gyosze_u.pdf

Gaál É. (2000). A tanulásban akadályozott gyermekek az óvodában és az iskolában. In Illyés S. (szerk.), *Gyógypedagógiai alapismeretek* (pp. 429–460). Budapest: ELTE- BGGYFK

Lányiné Engelmayer Ágnes (2009): *Intellektuális képességzavar és pszichés fejlődés* p. 1-150.

Mesterházi Zs. (2019). A tanulási nehézségek típusai. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (szerk.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára.* (pp. 63-68, 88-92). Budapest: ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.

Mesterházi Zs. (2019d). Összefoglalás a tanulási akadályozottságról. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (szerk.), *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára.* (pp. 1112-1117). Budapest: ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.

3.) A gyógypedagógiai nevelést, oktatást meghatározó dokumentumok napjainkban

Kulcsszavak: köznevelési törvény, NAT, kerettanterv, irányelv, alapdokumentum, pedagógiai program, helyi tanterv) Tantárgypedagógiák alapelvei (Didaktikai Az SNI irányelv célja, az óraterv elemei

Falus Iván szerk. (2007): *Didaktika*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest-Pécs. ISBN 9789631952964

Falus, Iván - Szűcs, Ida és mtsai. (2022): *A didaktika kézikönyve - Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz*. Akadémiai Kiadó, Budapest. ISBN 978 963 454 842 3

15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről.

110/2012 (VI. 4.) Korm. Rendelet a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról.

A 2011. vi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről.

Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. Évi CXXV. törvény.

Horváth P. L. (2019). Törvények, rendeletek. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (szerk.), A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára (pp. 204-208). Budapest: ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.

Nagy József (2000): XXI. század és nevelés. Osiris Kiadó, Budapest

4.) Mutassa be és hasonlítsa össze az iskolai teljesítményben megnyilvánuló tanulási problémákat, tanulási korlátokat (tanulási nehézség, tanulási zavar, tanulási akadályozottság), és a segítő-fejlesztő beavatkozások lehetőségeit

Kulcsszavak: tanulási nehézség, fejlesztőpedagógia, tanulási zavar, diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, habilitációs-rehabilitációs foglalkozások

Csépe V. (2005a). Az írás és a helyesírás zavarai. In Kognitív fejlődés- neuropszichológia (pp. 234–245). Budapest: Gondolat Kiadó.

Csépe V. (2005b). Számolási zavarok. In Kognitív fejlődés-neuropszichológia (pp. 246–260). Budapest: Gondolat Kiadó.

Csonkáné Polgárdi V. (2012). Ismertető a Diszkalkulia Pedagógiai Vizsgálatáról óvodás és kisiskolás korú gyermekeknél. Gyógypedagógiai Szemle, (2012/4., 2013/2.). https://epa.oszk.hu/03000/03047/00060/pdf/EPA03047_gyosze_2013_2_118-136.pdf

https://www.prae.hu/prae/content/gyosze/GYOSZE_2013_2.pdf#page=40

Dékány J. (2009). Tanulási sikeresség és matematikai kompetencia. Gyógypedagógiai Szemle, (5).

Farkasné Gönczi R. (2019). Számolási zavarok, diszkalkulia. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (szerk.), A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemimtankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára (pp. 84-88). Budapest: ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.

Gerebenné Várbíró K. (2019). Tanulási zavar. In Mesterházi Zs. & Szekeres Á. (szerk.), A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára (pp. 68-75). Budapest: ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.

5.) Tanulásban akadályozott személyek munkába helyezésének elméleti és gyakorlati vonatkozásai

Kulcsszavak: Speciális szakiskolák törvényi háttere, tevékenységi köre; Megváltozott munkaképességű munkavállalók; rehabilitációs hozzájárulás; alternatív munkaerőpiaci szolgáltatások; munkáltató, munkavállalói profil elemei

Mártonfi Gy. (szerk.) (2011). *Út a munkaerőpiacra – speciális szakiskolákból*. Budapest, 2011. Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet.

https://ofi.oh.gov.hu/sites/default/files/attachments/ut_a_munkaeropiacra.pdf (Letöltés: 2023. 05. 04.)

NAV- Rehabilitációs hozzájárulás 2023. 05. 04.

https://nav.gov.hu/pfile/file?path=/ugyfeliranytu/nezzen-utana/inf_fuz/2022/94_A_rehabilitacios_hozzajarulas_20220114.pdf1 (Letöltés: 2023. 05. 04.)

Végh Katalin (szerk.): Támogatott foglalkoztatás szolgáltatás. Módszertani kézikönyv. Fogyatékos emberek a nyílt munkaerőpiacon. In: Könczei György (szerk., 2009): Támogatott Foglalkoztatási Szolgáltatás. Gyakorlati ismeretek tára. Fogyatékoságtudományi tanulmányok. XIV. kötet. ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar, Budapest. (25-85. oldal) <https://mek.oszk.hu/09600/09676/09676.pdf>

Deák Éva és mtsai (2014): Alternatív munkaerő-piaci szolgáltatás. Egységes szolgáltatás-módszertan. Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft., Budapest. (34-87. oldal)

http://fszk.hu/wp-content/uploads/2016/04/egyseges_szolgaltatas_modszertan.pdf

a Salva Vita Alapítvány honlapja - <https://salvavita.hu/allaskeresoknek/>

6.) A Kognitív képességek fejlesztésének módszertana, a kognitív képességek rendszere

Kulcsszavak: pedagógiai, pszichológiai alapfogalmak, a kognitív funkciók zavarai, kognitív funkciók zavarait vizsgáló eljárások, Sindelar koncepciója, részképességek,

részképesség gyengeség, részképesség gyengeségek felismerése, részképességek elmaradása és következményei

Franz Sedlak – Brigitte Sindelar: „De jó, már én is tudom!” A tanulási zavart okozó részképesség – gyengeségek felismerése és terápiája óvodáskorban és iskolát kezdő gyermekeknél. 1992-1995. BGGYTF, Budapest.

KÉZIKÖNYV RÉSZKÉPESSÉG ELMARADÁSÁNAK SZŰRÉSÉHEZ PEDAGÓGUSOK SZÁMÁRA Oktatási Hivatal, 2020

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/unios_projektek/efop317/kiadv/EFOP317_Kezikonyv_reszkepessseg_elmaradasahoz.pdf

Vargáné Molnár Márta, Höfflerné Péntes Éva, Szenczi-Velkey Beáta: A Kognitív képességek fejlesztésének módszertana

<https://dk.tankonyvtar.hu/xmlui/handle/123456789/3086>

órához kapcsolódó diasorok

7.) Mutassa be a téri és az idői orientáció fejlődésének szakaszait, és csatoljon hozzá az életkori szakaszoknak megfelelő fejlesztő feladatokat!

Kulcsszavak: mozgásfejlődés, testséma, testkép, testtudat, szenzoros integráció, laterális dominancia kialakulása, relációs szókincs, idői észlelés fejlődése

Fazekasné dr. Fenyvesi Margit (2013): Orientációs képességek fejlesztésének módszertana (A kreativitás és az agyműködés) http://www.tankonyvtar.hu/en/tartalom/tamop412A/2009-0007_orientacios_kepessegek_fejl_modszertana/TANANYAG/11_1_1.html

Fazekasné dr. Fenyvesi Margit (2013): Orientációs képességek fejlesztésének módszertana. ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar, TÁMOP 4.1.2.A1-TÁMOP 4.1.2.A2

Nagy József, Józsa Krisztián, Vidákovich Tibor, Fazekasné Fenyvesi Margit (2004): Az elemi alapkészségek fejlődése 4-8 éves életkorban. Mozaik Kiadó, Szeged

8.) Mutassa be a hatékony tanulás feltételeit, a tanulási stílus, a tanulási stratégiák, a tanulási motiváció, és az énkép szerepét a tanulásban!

Kulcsszavak: Környezeti jellemzők, fiziológiai jellemzők, érzelmi jellemzők, társas jellemzők, tanulási csatornák, teljesítménymotiváció, kognitív énkép

Oroszlány Péter (2003): Könyv a tanulásról. Tanulási készséget fejlesztő tréning 12-16 éveseknek. – 9. kiad. – Bp., Független Ped. Int.

Oroszlány Péter (2004): Tanulásmódszertan. Tanácsok, módszerek, gyakorlatok a tanulási képesség fejlesztéséhez középiskolásoknak. Bp., METÓDU

Buda Mariann-Deli Éva (2007): Tanulástanítás? - Élvezetes tanulás Dinasztia Tankönyvkiadó

Marton Eszter (2013), Az iskoláskor pedagógiája. ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

9.) Ismertesse a nagyagy lebenyeit, főbb központjait és a Brodmann-mezőket az agytérképen, szerepüket az olvasás tanulásban! Az agyi hálók szerepe az olvasástanulásban.

Kulcsszavak: lebenyek, gyrusok, kérgi központok, Brodmann-mező, olvasás tanulási folyamat, diszlexia

Tarsoly Emil (2010): Funkcionális anatómia. Budapest, Medicina kiadó.p.200-202, 192-194.
http://real.mtak.hu/14442/1/30_Csepe_Az_olvasas_zavarai_es_a_diszlexia.pdf p.1345-1361.

http://real.mtak.hu/14443/1/7_Csepe_Az_olvasas_rendszere_fejlodesese_es_modelleji.pdf
p.372-382.

10.) Szakmaközi együttműködés a gyógypedagógiában – EGYMI – az integráció támogatórendszere

Kulcsszavak: integráció – inklúzió fogalmai, az integráció minőségi különbségei, EGYMI szakszolgálatként ellátott feladatai, szakmai szolgáltatásai; együttnevelés megjelenése: az intézményi dokumentumokban, pedagógiai környezetben; szakmaközi együttműködés fogalma, az együttnevelés résztvevői, szakmai team tagjai, kompetenciái;

Ágoston G. (et al.) (2008). Egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények standardja. Új Magyarország. TÁMOP – 3.1.1.-08/1-2008-0002, Educatio <https://www.scribd.com/document/384608985/EGYMI-Standard>

Kőpatakiné Mészáros Mária (2011). A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált/inkluzív nevelése. Pécs, 2122. Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar. <http://janus.ttk.pte.hu/tamop/tananyagok/sni/index.html> (Letöltés: 2023. 05. 04.)

Mile A. (2015). Az együttnevelés gyógypedagógiai támogatórendszere. Torgyik Judit (szerk.) (2015). *Százarcú pedagógia*. Komárno: International Research Institute s.r.o. ISBN 978-80-89691-17-3 <http://www.irisro.org/pedagogia2015januar/51MileAniko.pdf> (Letöltés: 2023. 05. 04.)

Mohai Katalin, Perlusz Andrea (2020), ÚTMUTATÓ AZ INTEGRÁLT ÉS INKLUZÍV OKTATÁSHOZ A TÖBBSÉGI PEDAGÓGUS SZÁMÁRA, Eszterházy Károly Egyetem/

Simon T. (2014). EGYMI intézményfejlődés a szegregált gyógypedagógiai iskolától a modellértékű tudásbázisig. *Iskolakultúra* 24(1). http://real.mtak.hu/56274/1/EPA00011_iskolakultura_2014_1_048-056.pdf (Letöltés: 2023. 05. 04.)

Papp Gabriella, & Mile Anikó (2012). Gyógypedagógiai iskola, EGYMI, referenciainstítútó. *Iskolakultúra*, (5), 76-83. http://real.mtak.hu/56638/1/EPA00011_Iskolakultura_2012_05_076-083.pdf (Letöltés: 2023. 05. 04.)

Papp Gabriella, Perlusz Andrea, Schiffer Csilla, Szekeres Ágota, & Takács István (2012). Két út van előttem...? Speciális és többségi intézmények közötti kooperáció és konkurencia a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásában. *Gyógypedagógiai Szemle*, 40 (2), 170-187.

11.) A motoros képességek fejlődése és fejlesztése

Kulcsszavak: motoros képességek, mozgásfejlődés, érzékelés-észlelés, tanulásban akadályozott gyermekek mozgásával kapcsolatos sajátosságok, mozgásszervi elváltozások, testnevelés és egészségfejlesztés, irányelvek, testnevelés óra

Macher M., & Virányi A. (2019). A motoros cselekvéses képességek nevelése. In Mesterházi Zs., & Szekeres Á. (szerk.), A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára (pp. 344-361). Budapest: ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

Kaj M., Kálbli K., Király A., Karsai I., Marton O., & Csányi T. (2019). Kézikönyv a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (NETFIT®) alkalmazásához. Második, bővített kiadás. Budapest: Magyar Diáksport Szövetség

Polgár Tibor, Szatmári Zoltán (2005) Motoros képességek

<http://tamop412a.ttk.pte.hu/TSI/Polgar%20Tibor%20-%20Szatmari%20Zoltan%20-%20Motoros%20kepessegek/Motoros%20kepessegek.pdf>

12.) A művészetek (ének-zene, rajz és vizuális kultúra), a technológia (technika és tervezés) szerepe tanulásban akadályozott tanulók, fiatalok nevelésében, oktatásában, fejlesztésében

Kulcsszavak: NAT műveltségterületei, Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához, kerettantervek, egyes területeken megjelenő célok: kompetenciák, képességek, nevelési célok, gyakorlati módszerek, technikák, különböző művészeti eljárások, speciális módszerek, kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára 1-4., 5-8. és 9-12. évfolyamokon

Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához

Kiss Virág (2021): Művészetterápia, művészettel nevelés, művészetalapú módszerek I-II. I.

Művészetterápia és művészetalapú módszerek, In: Vizuális Kultúra, 2021. 1/2.
http://vizualiskulturaujsag.hu/wp-content/uploads/2021/03/4.1%20Kiss_j1.pdf

Útmutató a technika és tervezés tantárgy tanításához

<https://www.oktatas2030.hu/wp-content/uploads/2020/10/utmutato-a-technika-es-tervezes-tantargy-tanitasahoz.pdf>

Útmutató a vizuális kultúra tantárgy tanításához

<https://www.oktatas2030.hu/wp-content/uploads/2020/10/utmutato-a-vizualis-kultura-tantargy-tanitasahoz.pdf>